

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020, som ændret ved lov nr. 1060 af 30. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 150 d indsættes før § 151:

>>**§ 150 e.** Hvis en registreringspligtig enhed, jf. § 150 c, modtager et påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvist, jf. § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for Værdig Ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.<<

§ 2

I lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet) foretages følgende ændringer:

1. I 3, stk. 3, ændres »2021« til: »2024«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Stk. 2. § 1 ophæves den 31. december 2022.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1 Obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

2.1.1 Gældende ret

2.1.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

2.1.3 Den foreslåede ordning

2.2 Videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

2.2.1 Gældende ret

2.2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

2.2.3 Den foreslåede ordning

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgere

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Beretninger om omsorgssvigt i ældreplejen har vist, at der visse steder er udfordringer i ældreplejen, og at der er behov for initiativer, som sikrer forbedringer på området. En af vejene hertil er at styrke tilsynet med ældreplejen.

Med lovforslaget videreføres den 4-årige forsøgsordning, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed i perioden fra 1. juli 2018 til 31. december 2021, fører et risikobaseret tilsyn (herefter Styrelsens for Patientsikkerheds Ældretilsyn) med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder, som blev indført ved lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn. Med lovforslaget videreføres Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn uændret for perioden 2022-2024.

Med lovforslaget indføres samtidig en forpligtelse til, at de registreringspligtige plejeenheder, som modtager et påbud fra Styrelsens for Patientsikkerheds Ældretilsyn vedrørende den social- og plejefaglige indsats eller påbud om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats helt eller delvist, skal tage imod et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for Værdig Ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.

Formålet med lovforslaget er dels at sikre en forlængelse af den nuværende forsøgsordning med Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, således at det statslige tilsyn med ældreplejen videreføres fra den 1. januar 2022 og til og med den 31. december 2024. Derudover er formålet med lovforslaget at understøtte forandring og læring hos de plejeenheder, som får påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, som følge af, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet, og at kvaliteten af den social- og plejefaglige indsats bliver løftet det pågældende sted gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb.

Lovforslaget udmønter Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024, som regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance indgik den 24. november 2020. Med lovforslaget udmøntes den del af aftalen, der vedrører en videreførelse af den nuværende forsøgsordning med Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, samt den del af aftalen der vedrører obligatoriske opfølgings- og læringsforløb til plejeenheder, der har fået påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med, at aftalepartierne tillige er enige om at opjustere antallet af de tilsynsbesøg, som udføres af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn. Derudover er det en del af den politiske aftale, at Styrelsen for Patientsikkerhed iværksætter en informationsindsats i forhold til muligheden for at indgive en bekymringshenvendelse til Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn. Endelig er det en del af aftalen, at Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn fremadrettet skal håndtere indgående bekymringshenvendelser på en måde, der understøtter, at Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn kan opfange mønstre i bekymringshenvendelser fra pårørende og medarbejdere mv. På baggrund af den nye registreringspraksis afrapporteres én gang årligt om bekymringshenvendelser til Folketingets ældreordførere.

Udover at lovforslaget udmønter den politiske aftale af 24. november 2020 om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024, udgør nærværende lovforslag desuden det første led i opfølgningen på det Ældretopmøde, som sundheds- og ældreministeren afholdte i samarbejde med KL, FOA og Ældre Sagen den 31. september til 1. oktober 2020, og hvor der bl.a. blev efterspurgt et styrket tilsyn med ældreplejen.

Det følger af den politiske aftale af 24. november 2020 om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024, at Folketingets partier skal indkaldes til en bredere politisk drøftelse vedrørende det samlede tilsyn med ældreplejen.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1 Obligatoriske opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

2.1.1 Gældende ret

Det fremgår af § 150 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020, (herefter serviceloven), at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre et tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter servicelovens § 150 c, stk. 1 og 2.

Det følger af § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 652 af 25. maj 2018 om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn på ældreområdet, at Styrelsen for Patientsikkerheds samlede vurdering af, om den personlige hjælp, omsorg og pleje, som ydes i en enhed, har den fornødne kvalitet efter servicelovens § 150, stk. 2, vurderes inden for følgende temaer: Selvbestemmelse og livskvalitet, herunder en værdig død, trivsel og relationer, målgrupper og metoder, organisation, ledelse og kompetencer, procedurer og dokumentation samt aktiviteter og rehabilitering.

Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn udfører efter et påbud et opfølgende tilsyn for at kontrollere, om plejeenheden lever op til den fornødne kvalitet. Denne opfølgning sker senest efter typisk tre måneder efter påbuddet til plejeenheden. I enkelte tilfælde foretages opfølgningen administrativt, hvor det konkret vurderes, at der herigennem sikres fornøden information til vurdering af opfyldelsen af påbuddet. Såfremt målepunkterne ved det opfølgende tilsyn ikke er opfyldt, følger Styrelsen for Patientsikkerhed op, indtil det konkret vurderes, at målepunkterne er opfyldt, eller at plejeenheden er i stand selv at udbedre de enkeltstående og konkrete fund.

Det følger af § 150 d i serviceloven, at hvis forholdene i den registreringspligtige enhed tilsiger det, kan Styrelsen for Patientsikkerhed give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, som dannede baggrund for lov nr. 560 af 29. maj 2018, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en konkret vurdering af forholdene i den registreringspligtige enhed, jf. Folketingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, side 19.

Det fremgår endvidere, at vurderingen af grundlaget for at anvende påbud vil bero på en samlet vurdering af, i hvilket omfang der konstateres svigt i kvaliteten af de leverede ydelser, herunder om svigt vedrører ydelser på flere områder, samt karakteren eller alvorligheden af de svigt, som styrelsen konstaterer.

Det forudsættes ved Styrelsen for Patientsikkerheds påbud om indstilling af driften, at Styrelsen for Patientsikkerhed har foretaget en vurdering af, at den manglende kvalitet i indsatsen i den pågældende enhed generelt indebærer en risiko for forværring af borgernes almentilstand.

Det forudsættes derudover, at der forud for en afgørelse om påbud har været en dialog mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og den enkelte enhed om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen om påbud.

Det følger endvidere af servicelovens § 150 d, stk. 2, at afgørelser efter stk. 1 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det betyder, at der ikke kan klages over en afgørelse om påbud, som træffes som led i tilsynet. Det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed er i dialog med de enheder, hvor der føres tilsyn, og at dialogen med den enkelte enhed både omfatter tilsynets fund og vurderinger, før der træffes afgørelse om påbud, jf. Folketingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, side 19.

Endelig fremgår det af servicelovens § 150 d, stk. 3, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter regler om offentliggørelse af afgørelser truffet efter stk. 1.

2.1.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

Det er afgørende for regeringen, at ældre borgere får den værdige og omsorgsfulde ældrepleje, som de har behov for. Beretninger om omsorgssvigt i ældreplejen har vist, at der visse steder er udfordringer i ældreplejen, og at der er behov for initiativer, som sikrer forbedringer på området. En af vejene hertil er at styrke tilsynet med ældreplejen.

Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance (herefter "aftalepartierne") har med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 ønsket at styrke Ældretilsynet under Styrelsen for Patientsikkerhed.

Regeringen og aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at tilsyn ikke kun handler om kontrol, men i lige så høj grad om læring og opfølgning på plejeenhederne. Det er afgørende for at løfte kvaliteten på ældreområdet, at de registreringspligtige plejeenheder, som har fået et påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, får hjælp til at løfte kvaliteten. Der skal derfor samtidig med et påbud iværksættes støtte til faglig læring og udvikling i den pågældende plejeenhed.

2.1.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at registreringspligtige plejeenheder, der har fået påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, forpligtes til at tage imod et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb fra et udgående rejsehold ved Videnscenter for Værdig Ældrepleje i Sundhedsstyrelsen. Formålet er at understøtte, at plejeenhederne løfter kvaliteten af den social- og plejefaglige indsats. Forløbet skal sikre, at plejeenheden, udover at opfylde Styrelsen for Patientsikkerheds målepunkter gennem Ældretilsynets opfølgingsaktiviteter, fremadrettet også arbejder med kulturen på både medarbejder- og ledelsesniveau. De nye forløb har således til formål at understøtte faglig læring og udvikling bredt set.

Videnscenter for Værdig Ældrepleje i Sundhedsstyrelsen vil frem mod den 1. juli 2021 udvikle konceptet for opfølgings- og læringsforløbene. Konceptet udvikles med afsæt i de erfaringer, som videnscentret har opbygget i forbindelse med centrets udgående værdighedsrejsehold, som gennem praksisnær læring og styrkede kompetencer understøtter ledere og medarbejdere i plejeenheder i arbejdet med en mere værdig ældrepleje. Det er forudsat, at konceptudvikling sker i dialog med og løbende koordineres med Styrelsen for Patientsikkerhed.

Formålet med de obligatoriske opfølgings- og læringsforløb er at sikre, at plejeenheden, der har modtaget et påbud, samtidig får målrettet støtte til faglig læring og udvikling i plejeenheden. Forløbene skal derfor tilpasses til den enkelte enhed og vil bl.a. omfatte socialfaglig støtte til, at den pågældende plejeenhed kan arbejde målrettet med afhjælpning af de fejl og mangler, som er årsagen til påbuddet fra Ældretilsynet.

Det forventes, at forløbene vil have en gennemsnitlig varighed af 4-6 måneder afhængig af det konkrete behov hos den enkelte plejeenhed.

Det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed ved påbud orienterer og koordinerer med Sundhedsstyrelsen, når Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn har givet et påbud til en plejeenhed, herunder om de forhold som har ført til et påbud. Desuden oplyses tidspunktet for Styrelsen for Patientsikkerheds opfølgingsaktiviteter i forhold til påbuddet. Det er endvidere forudsat, at Sundhedsstyrelsen tilrettelægger en proces for den videre dialog med og kontakt til plejeenheden. Endelig er det forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed og Videnscenter for Værdig

Ældrepleje koordinerer, således at konceptet for opfølgings- og læringsforløbene tager højde for tilsynets tilbagemeldinger til og opfølgingsaktiviteter hos plejeenheden.

Med henblik på at sikre en systematisk opfølgning og indsamling af rejseholdets erfaringer med opfølgings- og læringsforløbene i forlængelse af påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, udarbejder Sundhedsstyrelsen en evaluering i perioden 2021-2022. Evalueringen skal foreligge senest 3. kvartal 2022.

2.2 Videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

2.2.1 Gældende ret

Det følger af § 3, stk. 1, i lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (lov nr. 560 af 29. maj 2018), at loven træder i kraft den 1. juli 2018, jf. dog stk. 2.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at lovens § 2, stk. 2, træder i kraft den 31. december 2021.

Det følger af bestemmelsens stk. 3, at § 3, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, ophæves den 31. december 2021.

I overensstemmelse med bemærkningerne til lov nr. 560 af 29. maj 2018. jf. Folketingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, side 2, indebærer servicelovens § 3, stk. 3, at de ændringer af serviceloven og socialtilsynsloven, der er gennemført ved L 210, Folketingssamling 2017-2018, automatisk ophæves, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge de ændrede reglers gyldighedsperiode. Det forudsættes i den forbindelse, at der forud for en eventuel videreførelse af lovændringerne skal foretages en vurdering af erfaringerne med det foreslåede tilsyn efter dette lovforslags bestemmelser.

I servicelovens kapitel 26 om opfølgning, tilsyn og betaling for tilsynet reguleres Styrelsen for Patientsikkerheds forpligtigelser til at føre et risikobaserede tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder.

Det følger af servicelovens § 150, stk. 1, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre et tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2. Efter servicelovens § 150, stk. 2, skal Styrelsen for Patientsikkerhed gennemføre tilsynet efter stk. 1 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed. Efter servicelovens § 150, stk. 3, skal Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis styrelsen bliver bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med tilsyn efter stk. 1, orientere vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse. Efter servicelovens § 150, stk. 4, skal den stedlige kommunalbestyrelse, i de tilfælde de bliver orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold efter stk. 3, orientere de kommunalbestyrelser, som har ansvar for hjælpen til den enkelte borger, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt. Efter servicelovens § 150, stk. 5, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det følger endvidere af servicelovens § 150 a, stk. 1, at den registreringspligtige enhed er forpligtet til at give de oplysninger, som er nødvendige som led i tilsynet, på anmodning fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Efter servicelovens § 150 a, stk. 2, har Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet.

Efter servicelovens § 150 b, stk. 1, udarbejder Styrelsen for Patientsikkerhed en tilsynsrapport efter hvert tilsynsbesøg udført efter § 150, stk. 1. Styrelsen for Patientsikkerhed udarbejder en årlig sammenfatning af observationer og vurderinger som følge af tilsynene efter § 150, stk. 1. Efter servicelovens § 150 b, stk. 2, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed regler om offentliggørelse af tilsynsrapporter og sammenfatninger, jf. stk. 1.

Efter servicelovens § 150 c, stk. 1, skal følgende enheder registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. dog stk. 2:

- 1) Plejehjem m.v., jf. § 192.
- 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 3) Fripnejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- 4) Andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer og der er tilknyttet fast personale.
- 5) Leverandører, som leverer hjælp efter § 83, jf. § 91.

Efter servicelovens § 150 c, stk. 2, omfatter registreringspligten efter stk. 1 ikke enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85. Disse vil i stedet som udgangspunkt være omfattet af socialtilsynet. Efter servicelovens § 150 c, stk. 3, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed nærmere regler om registrering efter stk. 1, herunder om, at registrering skal ske elektronisk.

Efter servicelovens § 150 d, stk. 1, kan Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis forholdene i den registreringspligtige enhed tilsiger det, give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis. Efter servicelovens § 150 d, stk. 2, kan afgørelser efter stk. 1 ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Efter servicelovens § 150 d, stk. 3, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed regler om offentliggørelse af afgørelser truffet efter stk. 1.

Efter servicelovens § 157 a, kan en registreringspligtig enhed, som undlader at afgive de krævede oplysninger efter § 150 a, stk. 1, undlade at registrere sig efter § 150 c, stk. 1, eller undlade at efterkomme et påbud efter § 150 d, stk. 1, straffes med bøde.

Efter servicelovens § 157 a, stk. 2 kan Styrelsen for Patientsikkerhed i forskrifter, der udstedes i medfør af § 150 b, stk. 2, og § 150 d, stk. 3, fastsætte bestemmelser om straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Efter servicelovens § 157 b, kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

2.2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

Lov nr. 560 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet) blev vedtaget af samtlige af Folketingets partier den 29. maj 2018.

Loven udmøntede Aftale om satspuljen på ældreområdet for 2018-2021 af 13. november 2017. Et element i aftalen var iværksættelsen af at et forsøg med et styrket tilsyn på ældreområdet, hvorefter Styrelsen for Patientsikkerhed i en forsøgsperiode fra 1. juli 2018 – 31. december 2021 skulle føre et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder med henblik på at udvikle og afprøve et uafhængigt og risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats. Loven indeholder på den baggrund en solnedgangsklausul, hvorefter Styrelsen for Patientsikkerheds forpligtelse til at føre et risikobaseret tilsyn ophører den 31. december 2021, jf. § 3, stk. 3, i lov nr. 560 af 29. maj 2018.

Regeringen besluttede sammen med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance (herefter aftalepartierne) at styrke tilsynet med ældreplejen i forbindelse med aftalen den 24. november 2020 om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024.

Som en del af aftalen er partierne enige om at videreføre den nuværende forsøgsordning, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed i perioden fra den 1. juli 2018 til den 31. december 2021 fører et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder. Med den politiske aftale videreføres forsøgsordningen med Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn fra den 1. januar 2022 til den 31. december 2024. Hjemmelsgrundlaget for forsøgsordningen blev i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 560 af 29. maj 2018 fastsat i servicelovens §§ 150-150 d, 157 a og 157 b.

Udmøntning af den politiske aftale af 24. november 2020 om videreførelse af det risikobaserede tilsyn forudsætter, at der tilvejebringes hjemmel i serviceloven til at videreføre Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn i overensstemmelse med den politiske aftale.

2.2.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås at udskyde solnedgangsklausulen i lov nr. 560 af 29. maj 2018, således at Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn videreføres til og med den 31. december 2024, og således fortsat kan føre et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder.

Med den politiske aftale om satspuljen på ældreområdet for 2018-2021 af 13. november 2017 blev det i forbindelse med en eventuel videreførelse af lovgivningen vedrørende Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn forudsat, at der foretages en vurdering af erfaringerne med det risikobaserede ældretilsyn med henblik på stillingtagen til en eventuel videreførelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.1.

Det er Sundheds- og Ældreministeriets opfattelse, at denne vurdering følger af indgåelse af aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 af den 24. november 2020.

Regeringen og aftalepartierne har i forbindelse med vedtagelsen af denne del af aftalen henvist til, at Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn er blevet vel modtaget og udfører en vigtig funktion.

I 2021 vil Styrelsen for Patientsikkerhed endvidere udarbejde en samlet evaluering af tilsynet på baggrund af de første 4 år.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Styrelsen for Patientsikkerhed tilføres 15,4 mio. kr. årligt i 2022-2024 til videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn. Herudover tilføres Styrelsen for Patientsikkerhed 3,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til en opjustering af det årlige antal ældretilsyn, som styrelsen foretager i 2023-2024.

Videnscenter for Værdig Ældrepleje i Sundhedsstyrelsen tilføres 7,5 mio. kr. i perioden 2021-2022 til udvikling, etablering og drift af et udgående rejsehold med opfølgings- og læringsforløb. Med henblik på at sikre systematisk opfølgning og indsamling af rejseholdets erfaringer med opfølgings- og læringsforløbene afsættes 0,5 mio. kr. til en evaluering i perioden 2021-2022.

Det vurderes, at eventuelle udgifter for kommunerne for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2 og § 150 d, stk. 3) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3) er af en beløbsmæssig meget beskeden karakter.

Ordnningen med opfølgings- og læringsforløb vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for kommunerne, idet de understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne har en forpligtelse til at sikre den pleje- og omsorgsmæssige kvalitet, der leveres, og får med forløbene hjælp til at sikre at plejen og omsorgen har den fornødne kvalitet, og at der arbejdes med faglig læring og udvikling generelt i enheden. Dertil kommer, at plejeenhederne ikke skal bruge tid på at ansøge om forløbene, idet et påbud udløser et forløb, og Styrelsen for Patientsikkerhed giver Videnscenter for Værdig Ældrepleje besked om, at enheden har fået et påbud. Videnscenter for Værdig Ældrepleje afholder udgifterne til afholdelsen af forløbet. Plejeenhederne vil således alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nærmere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for Værdig Ældreplejes udgående rejsehold i forbindelse med tilrettelæggelsen af det konkrete forløb.

Der vurderes ikke at være økonomiske eller administrative konsekvenser for regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Det vurderes, at eventuelle udgifter for erhvervslivet for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2 og § 150 d, stk. 3) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3) medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

Lovforslaget betyder, at private plejeenheder (fx friplejeboliger), der modtager et påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, skal igennem et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold ved Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen. Ordningen med opfølgings- og læringsforløb vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet, idet de private plejeenheder understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne har en forpligtelse til at sikre den pleje- og omsorgsmæssige kvalitet, der leveres, og får med forløbene hjælp til at sikre at plejen og omsorgen har den fornødne kvalitet, og at der arbejdes med faglig læring og udvikling generelt i enheden. Dertil kommer, at plejeenhederne ikke skal bruge tid på at ansøge om forløbene, idet et påbud udløser et forløb og Styrelsen for Patientsikkerhed giver Videnscenter for Værdig Ældrepleje besked om, at enheden har fået et påbud. Videnscenter for Værdig Ældrepleje afholder udgifterne til afholdelsen af forløbet. Plejeenhederne vil således alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nærmere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for Værdig Ældreplejes udgående rejsehold.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.

5. Administrative konsekvenser for borgere

Med videreførelsen af § 150 a, stk. 2 har Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet. Adgangen uden retskendelse omfatter adgangen til de registreringspligtige juridiske enheder. Adgangen til borgerens bolig, som borgeren alene har råderet over, kræver borgerens samtykke.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgere.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. december 2020 til den 19. januar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, BL - Danmarks Almene Boliger, Center for Sund Aldring – KU, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Sygeplejeråd, Danske Diakonhjem, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, De sammenvirkende Menighedsplejere, Domstolsstyrelsen, Det Centrale Handicapråd, EGV, Ergoterapeutforeningen, FOA, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FDS), Funktionærernes og

Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kost & Ernæringsforbundet, LO's Faglige Seniorer, Lægeforeningen, National Videnscenter for Demens, OK-Fonden, PLO, Pårørendegruppen for svage ældre, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), VIVE og Ældre Sagen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	60,4 mio. kr. for staten. Det vurderes, at eventuelle udgifter for kommunerne for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2 og § 150 d, stk. 3) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3) er af en beløbsmæssig meget beskednen karakter. Ordningen med opfølgings- og læringsforløb vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for kommunerne, idet de understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne vil alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nærmere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for Værdig Ældreplejes udgående rejsehold i forbindelse med tilrettelæggelsen af det konkrete forløb.
Implementeringskonsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Eventuelle implementeringskonsekvenser for Styrelsen for Patientsikkerhed og Sundhedsstyrelsen i forbindelse med orientering om og koordination mellem styrelserne om de plejeenheder, som har modtaget påbud fra

		<p>Ældretilsynet, vurderes af mindre omfang.</p> <p>Implementeringskonsekvenser for kommunerne vurderes at være af meget beskeden karakter.</p>
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.		<p>Ordningen med opfølgings- og læringsforløb vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser af betydning for erhvervslivet, idet de private plejeenheder understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne vil alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nærmere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for Værdig Ældreplejes udgående rejsehold i forbindelse med tilrettelæggelsen af det konkrete forløb.</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.		<p>Det vurderes, at eventuelle udgifter for erhvervslivet for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2 og § 150 d, stk. 3) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3) medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.</p>
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	(Beskriv forholdet til EU-retten/anfør "Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter")	
[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering] / [Går videre en minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Det følger af servicelovens § 150, at Styrelsen for Patientsikkerhed har pligt til at føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2. Efter gældende ret skal Styrelsen for Patientsikkerhed gennemføre ældretilsynet efter § 150, stk. 2, ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed. Hertil kan Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis plejeenhedens forhold tilsiger det, give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis. Styrelsen for Patientsikkerheds forpligtigelser til at føre tilsyn på ældreområdet er uddybet i servicelovens §§ 150-150 d.

Det foreslås med indførelsen af § 150 e, at hvis en registreringspligtig enhed modtager et påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvist, jf. § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.

Forslaget indebærer, at der oprettes et udgående rejsehold, som skal forestå et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter et påbud fra Ældretilsynet. Dette betyder, at der samtidig med et påbud bliver iværksat støtte til faglig læring og udvikling i den pågældende plejeenhed. Udviklingen og etableringen af rejseholdet og dets opfølgings- og læringsforløb skal varetages af Videnscenter for Værdig Ældrepleje i regi af Sundhedsstyrelsen.

Forslaget indebærer endvidere, at der indføres et krav om, at når en plejeenhed, i forbindelse med et tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn, modtager et påbud, skal enheden tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje.

Formålet med lovforslaget er at sikre en forlængelse af den nuværende forsøgsordning med Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, således at det statslige tilsyn med ældreplejen videreføres fra den 1. januar 2022 og til og med den 31. december 2024. Derudover er formålet med lovforslaget at understøtte forandring og læring hos de plejeenheder, som får påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, som følge af, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet, og at kvaliteten af den social- og plejefaglige indsats bliver løftet det pågældende sted gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb.

Til § 2

Til nr. 1.

Det følger af § 3, stk. 3, i lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn at §§ 150-150 d, 157 a og 157 b i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1, ophæves den 31. december 2021.

Det foreslås at ændre 3, stk. 3, således at »2021« ændres til »2024«.

Forslaget vil konkret betyde, at § 3, stk. 3, først ophæves den 31. december 2024.

Dette betyder, at servicelovens §§ 150-150 d, § 157 a og 157 b videreføres, hvorved Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn frem til den 31. december 2024 kan føre et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder.

I 2021 vil Styrelsen for Patientsikkerhed udarbejde en samlet evaluering af tilsynet på baggrund af de første 4 år.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2021. Det foreslås i stk. 2, at lovforslagets § 1 ophæves den 31. december 2022.

Forslaget indebærer, at ændringen af lov om social service i lovforslagets § 1, der gennemføres med lovforslaget, automatisk ophæves, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge den ændrede regels gyldighedsperiode.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lov om social service gælder ikke for Færøerne og Grønland. Det foreslås derfor, at de ændringer, der følger af dette lovforslag, heller ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I lov om socialservice, jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020, foretages følgende ændring:
	1. efter § 150 d indsættes:
	>> § 150 e. Hvis en registreringspligtig enhed, jf. § 150 c, modtager et påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvist, jf. § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.<<
	§ 2

	I lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet) foretages følgende ændring:
§ 3. ---	
<i>Stk. 2. ---</i>	
<i>Stk. 3. §§ 150-150 d, 157 a og 157 b i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1 ophæves den 31. december 2021.</i>	1. I 3, stk. 3, ændres »2021« til: »2024«.